

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Iskaja vsake srede
Morošinski:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 60—
Iskajati po tarifu. — Pla-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Neprankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsakdo vālva
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
šajo. — Plaša in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
niser. št. 2508. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Veleposest ali mala kme- tija?

V težki in hudi borbi, ki se bje danes med veleposestniki in med malimi kmeti in onimi, ki zemlje sploh nimajo, je treba vedno in vedno opozarjati tudi na vprašanje: Kaj je za splošnost in za občo korist boljše in važnejše; ali veleposest ali male kmetije? Odgovor na to vprašanje je bil sicer že sto in stokrat dan in dokazan. Ker pa zastopniki veleposesti vkljub vsem dokazom z uradnimi številkami le še vedno vrte svojo staro lajno, je treba tudi z druge strani ponavljati odgovor, ki ga očitne neresnice po pravici zaslužijo.

Zastopniki veleposestev in veleposestniških predprav se kaj radi sklicujejo na to, da so veleposestniki pridobili svojo zemljo na praven način in da se zato veleposestnikom ne sme odvzeti niti pedi zemlje, niti s silo niti z zakonom, brez odškodnine, kakor jo zahtevajo oni sami.

Priznamo, da je ta trditev povzročila tudi med agrarnimi interesi že precej zmešnjave, čeprav je le navidezno točna. Kar imenujemo namreč danes »pravo«, to ni točno označeno. Beseda »pravo« ima v modernem življenju dva pomena, in je lahko le formalno pravo, ali pa je moralno pravo.

Formalno je vsak čin pravilen in zakonit, če odgovarja obstoječim zakonom. Borzijanec, ki »zasluži« s svojimi špekulacijami na borzi v eni sami uri milijone in sicer na podlagi obstoječih zakonov, si je svoj dobiček pridobil tudi »pravno«, t. j. nihče ga ne more tožiti, naj mu prekomerni dobiček vrne. Drugo vprašanje pa je, če so take špekulacije, kakor so na borzah navadne, moralne in opravičljive tudi pred vestjo. Po mnenju zelo pravično mislečih ljudi namreč zbiranje prekomernih dobičkov brez vsakega dela ni moralno, čeprav je po zakonu dovoljeno. Zakoni (postave) so namreč človeško delo in dela jih tisti, ki ima vso moč v svojih rokah, navadno v svojo korist, brez ozira na druge. Zato pa so postave tudi izpremenljive, kakor hitro čuti nov rod nepravilnosti stare zakonodaje.

Moralno, t. j. pred vestjo, pa nikakor ne more biti pravilno, da uživa en sam človek, ki nič ne dela, plodove dela stotin drugih ljudi. Tako mišljenje se nam dandanes upira. Plemenitaški grof ne dela nič. Njive mu orjejo drugi, travnike mu kose drugi, vse gospodarstvo vodi plačan oskrbnik, lastnik pa uživa milijone! To ni več moralno in ni v redu, čeprav ima lastnik po obstoječem zakonu formalno »pravo« do milijonskih prejemkov. Zato pa gre naša zahteva za tem, da se vsa ta zakonodaja spremeni primerno duhu našega časa in primerno našim moralnim načelom: Kdor ne dela, naj tudi ne jé!

Drugo mnenje, ki ga tudi večkrat slišimo, je to, da so veleposestva obče koristna, ker se da na veleposestvih narediti marsikaj, kar se na mali kmetiji ne da. Na veleposestvih imajo lastne zavode za odgoj semen, dalje

goje tam plemensko živino in preizkušajo stvari, ki jih mali človek brez kapitala ne zmore. Ta trditev drži pa le deloma. Prvič je namreč silno mnogo takih veleposestev, ki so do skrajnosti zanemarjena. Od takih veleposestev nima splošnost nič, navadno ima pa še gospodar premalo. Na drugi strani pa se da to, kar delajo dandanes na veleposestvih, narediti vse na državnih posestvih. Dandanes imamo državne semenske postaje, državne žrebčarne itd. Kjer pa država zataji, lahko prevzamejo to nalogo nase zadrage. Te prevzamejo lahko zlasti nabavo potrebnih poljedelskih strojev, ki jih mali kmet sam ne zmore.

Mnogi trdijo tudi to, da producira veleposestvo več kakor mali kmetje. Tudi ta trditev je le navidezno resnična. Res je, da dobro obdelovano veleposestvo daje več pridelka na oral, kakor pa slabo obdelovana mala kmetija. Res pa je tudi, da dobro ob-

delovana mala kmetija nese na oral še več kakor veleposestvo, prvič, ker je dobro obdelovana, drugič pa, ker ima obdelovalec zemlje vse drugačen interes na delu, če dela za sebe, kakor pa če dela za druge. Mali posestniki na Danskem n. pr. ne zaostajajo prav nič za veleposestvi niti glede kakovosti niti glede količine pridelka. Slab gospodar in slab kmet bo seveda vozil slabo, ker brez dobrega in razumnega dela ni nikjer nič.

Zahteva po agrarni reformi pa je tudi važna socialna zahteva. Dandanes se svet naglo množi in ta svet hoče imeti svoj kruh doma. Na drugi strani pa poljedelska tehnika tako napreduje, da donaša danes 10 oralov zemlje že toliko, kakor je donajalo nekdanj 30 ali pa še več oralov. Če pa se da iz zemlje dobiti že na malem prostoru dovolj hrane za eno družino, potem ne potrebuje nihče več trikrat ali pa celo 100-krat toliko zemlje, kolikor je potrebuje. Tu mora nastopiti nova zakonodaja, ki spravi te stvari zopet v red, ker moderna poljedelska tehnika ni za to tukaj, da bi valila le nekaterim privilegirancem tisočake in milijone v naročje, ampak je tukaj za to, da vsem preskrbi kruh v svobodi!

Ruski les.

Znano je, da je za naše kmete jako važen vir dohodkov njihov les. Ni pa to samo za naše kmete važen vir dohodkov, ampak tudi za celo državo, ker mi prodamo lesa v inozemstvo skoro za dve milijardi dinarjev vsako leto, od tega zneska pa odpade okoli 500 milijonov dinarjev na Slovenijo. Toliko denarja dobimo vsako leto v deželo za material, ki ne povzroča skoraj nikakih stroškov. Zato pa so kmetje zelo zainteresirani na tem, kakšna je cena lesa.

Nekaj let so bile cene lesa razmeroma ugodne, popuščati pa so začele v najnovejšem času, a je vendar bilo upati, da se zopet izboljšajo. Po najnovejših poročilih pa obstoji resna nevarnost, da se cene našega lesa ne bodo tako kmalu popravile, ampak da utegnejo iti še nekoliko nizdol, ker je začel delati našemu lesu na svetovnem trgu, zlasti pa na naših najboljših tržiščih, prav nevarno konkurenco ruski les.

Rusija ima ogromne pragozdove, zlasti na severu. Ruski pragozdovi merijo na milijone in milijone hektarjev, vanje pa še ni stopila človeška noga. Vse to silno lesno bogastvo je še nedotaknjeno in tega bogastva lastniki niso privatne osebe, ampak ruska država. To se pravi, da rusko državo tisti les nič ne stane. Ruska državna uprava se nahaja torej v prijetnem položaju, da ji je treba poskrbeti samo za delavce, ki les sekajo, potem pa mora poskrbeti za odvoz lesa na morje. Pri ceni ruskega lesa pridela torej le dva činitelja v poštev: delavske mezde in transport. Kar je več, je vse že dobiček. Pri našem lesu pa je to vse drugače. Pri nas so merodajni pri določanju cene trije činitelji: cena dreves v gozdu, delavske plače in transport. Šele potem pride trgovski dobiček. Iz te primerjave je jasno, da je ruska državna uprava napram

nam in sploh napram vsem evropskim državam v veliki premoči, ker pri njej odpade cena lesa v gozdu. Zato pa postavlja ruska državna uprava svoj les lahko na evropski trg po takih cenah, da vsako konkurenco kar zaduši. To stori toliko lažje, ker so v Rusiji delavci poceni, transport po železnici pa vlada lahko regulira kakor hoče, ker so tudi železnice državne. Ruska vlada se zadovolji lahko s kritjem režijskih stroškov na železnici pri prevozu lesa, ki pa tudi niso tako visoki kot pri nas, ker je ruski rudar cenejši kakor naš.

Nevarnosti ruske konkurence na lesnem trgu torej ne smemo podcenjevati, zlasti ne, če bodo Rusi na izvozu svojega lesa vztrajali. Za izvoz svojega lesa imajo Rusi več možnosti. Oni vozijo les lahko v severno Evropo (v Nemčijo, v Francijo in Anglijo), vozijo ga pa lahko tudi iz Črnega morja preko Carigrada v vse dežele ob Sredozemskem morju (Egipt, Grčija, Italija, Tunis, Alžir, Maroko, Španija), torej prav tja, kamor je šlo doslej največ našega lesa.

Nekateri sicer upajo, da se bo dala konkurenca ruskega lesa preprečiti s hujskanjem na boljše vike. Po našem mnenju se to ne zadostuje, kajti ravno zapadno-evropski kapitalist ni prav nič izbirljen in kupi, če se mu kjerkoli ponuja profit. Zapadno-evropski kapitalisti se ne bodo ozirali na to, ali je les boljše viki ali je božji ali pa vpražji, ampak bodo računali le s tem, koliko bo profita, in če bo ruski les cenejši kakor naš, ga bodo kupovali, naše blago bo pa ostalo neprodano, ali pa se bo moralo prilagoditi ruskim cenam, tako da je več kot gotovo, da bo naš lesni producent prav občutno prizadet in udarjen, če bo ruska konkurenca trajna.

Pomoč proti tej konkurenci je pa skoro

nemogoča. Država res lahko dovoli tarifne olajšave na železnici za prevoz lesa, toda take olajšave bo vžival lahko na ruskih železnicah tudi ruski les. Dalje država lahko prepove uvoz ruskega lesa v naša pristanišča, toda to naredi lahko le naša država, ki še nima nohenih stikov s sovjetsko vlado, druge države pa, kjer imajo že vzpostavljene diplomatske odnose z Rusijo, tega ne morejo storiti. Ruski les bo prihajal torej lahko neoviran v vsa velika pristanišča ob Sredozemskem morju in bo tam vplival na ceno lesa, ali pa jo bo celo diktiral.

Če pa se bo izvoz ruskega lesa trajno držal in razvijal, potem moramo mi računati z znatnim nazadovanjem lesnih cen tudi pri nas doma, če ne takoj, pa sčasoma. Ruske konkurence na tem polju ne moremo ubiti, ker smo premajhni. Rusom bi mi lahko konkurirali le, če bi imeli kakšno posebno kvaliteto lesa, ki je ruski les nima.

Treba bo torej začeti misliti na druge možnosti, da damo svojemu lesu vsaj kolikor toliko vrednosti. Ena pot, in sicer ne najslabša, bi bila morebiti ta, da bi začeli izdelovati pri nas doma visokovredne lesne izdelke. Mi smo izvažali doslej večinoma le neobdelan les ali pa polfabrikat, prav malo pa smo se brigali za razvoj domače lesne obrti, zlasti

umetnostne (izdelovanje pohištva itd.). Kaže pa, da bomo morali vsled ruske konkurence začeti misliti na izrabo in obdelovanje lesa doma, da bomo z rusko ogromno množino lahko tekmovali s svojim kvalitativnim delom. Druge rešitve tega vprašanja si skoraj ne moremo misliti.

Je pa vprašanje, če imamo mi za tako rešitev že dovolj sposobnih ljudi. Na deželi imamo sicer precej mizarjev, stolarjev itd., od katerih imajo nekateri lepe uspehe, a žalibog le nekateri. Ogromna večina pa zadostuje le za domače lokalne potrebe, za izvoz pa še ni konkurenčna. Zato bo treba pri nas dvigati ne le kvaliteto kmetijskih proizvodov, ampak tudi kvaliteto obrtnega dela, če se bomo hoteli vzdržati in priboriti svojim produktom tako ceno, da bomo lahko vsaj doma živeli.

Isvirne francoske pastilje

„VALDA“

proti prehladu, nahodu, gribohu, vnetju krlja, akutnim in kroničnim ka-
tarjem, hripi, influenci, naduhi.

Prodajajo vse lekarne in drogerije.

Bajtarji na Poljskem.

(Dopis iz Varšave.)

Najhujša nadloga, ki mori na Poljskem male kmete ali bajtarje (in teh je ogromna večina), je vprašanje zemlje. Točne in natančne statistike o številu bajtarjev na Poljskem sicer nimamo, ker se uradni krogi za to zadevo ne zanimajo, toda po povprečnih cenitvah je bajtarjev brez vsake zemlje na Poljskem okoli 1 milijona, takih pa, ki imajo po 2—7 oralov zemlje, je pa 8 desetih vsega prebivalstva!

Te številke jasno kažejo, v kakšnem položaju se nahajajo tisti kmetje na Poljskem, ki res delajo s svojimi rokami, ki pa kljub vsemu svojemu delu ne zaslužijo niti toliko, da bi količkar človeka vredno preživljali sebe in svoje rodbine. Na drugi strani pa ima okoli 10.000 veleposestnikov v svojih rokah nad 40 procentov vse zemlje, torej skoraj polovico cele države!

Boj za zemljo je torej za kmete na Poljskem življenske važnosti.

Malih kmetov na Poljskem pa ne tišči samo vprašanje zemlje, ampak tudi boj za služnosti (za servitute). Ko se je izvršila še prva osvoboditev kmetov (pod staro Rusijo), so imeli kmetje pravico, da so na vseh veleposestvih mogli na določenih prostorih pasti svojo živino, potem so imeli pravico v graščinskih gozdovih pobirati dračje, ponekod pa so imeli tudi pravico do stavbnega lesa. Veleposestnikom pa se je že pred vojsko dostikrat posrečilo, da so bajtarje za njihove pravice osleparili. Včasih je dal veleposestnik bajtarje upijaniti, ko pa so bili tam, kjer jih je hotel imeti, jim je predložil na podpis listino, ki jo je spisal sam, in s katero so se kmetje odpovedali svoji pravici. S pomočjo podkupljenih carističnih uradnikov so vplivali tudi na občinske zastope, da so se ti v imenu celih občin odrekli svojih pravic.

Po vojni se je ta položaj spremenil v toliko, da so se kmetje začeli zopet posluževati svojih pravic. Vsled tega je prišlo ponekod do krvavih spopadov med bajtarji in veleposestniki. Takratna poljska vlada, ki je hotela takrat kmete pomiriti, je potolažila bajtarje s tem, da jim je obljubila zakon, po katerem bodo vse pravice in dolžnosti urejene. Ko pa je bila ta postava narejena, so bili bajtarji zopet izročeni na milost in nemilost veleposestnikom. Ta postava je namreč dala veleposestnikom pravico, da so mo-

gli kmečke pravice odkupiti. Odkupovali pa so bajtarske pravice s tem, da so jim odstopili po 2—3 orale kakšnega peščenega sveta, kjer kmet ni mogel nič narediti, davek je pa le moral plačevati od novo pridobljene pušče. Boj proti veleposestnikom traja torej dalje. V tem boju pa vlada in njeni organi podpirajo veleposestnike, ki zato v vseh sporih z bajtarji navadno zmagajo.

Odločujoči krogi pa so hoteli razjarjene kmete potolažiti s tem, da so jim obljubili skrbeti za izobrazbo, da bi na ta način dvignili količino in kakovost pridelka. Res so začeli ustanavljati »Kmečke krožke«. Takih »krožkov« je bilo že nad 5000. Ko so pa bajtarji spoznali, da so vsi ti »krožki« zanje le pesek v oči, ker se razmere niso prav nič popravile, so začeli te krožke zapuščati, tako da jih je danes le še kakih par sto, a še ti so v bližini mest. Vodiijo pa te »krožke« večinoma veleposestniki. Namesto propadlih »krožkov« so začeli potem ustanavljati »strokovne kmečke organizacije«, toda tudi za te kmetje ne marajo, ker se kljub vsemu poku o umetnih gnojilih itd. razmere na deželi vedno še slabšajo, namesto da bi se boljšale.

Stiska na deželi je končno prisilila vlado, da je začela širiti misel o zlaganju zemljišč (komasacija). Uspeha pa tudi s tem sredstvom niso dosegli. Zlaganje zemljišč je požrlo ogromne stroške, drugič pa so najboljše odrezali pri tem le veliki kmetje, ki so ostali doma in so dobili najboljše kose zemlje. Tudi stroški za nova gospodarska poslopja so bili previsoki.

Neverjetno visoke so tudi cene industrijskih izdelkov (orodje, obleka itd.). Davki naraščajo od leta do leta, brezposelnost pa je vedno hujša v mestih in na deželi. Stranke, ki se sicer imenujejo »kmečke«, v resnici niso kmečke, ampak varujejo le interese velikih kmetov in veleposestnikov, zato pa vedno bolj izgublajo zaupanje malih in srednjih kmetov. Zahtevajo pač te stranke, naj vlada skrbi, da bodo žitne cene visoke, toda ogromna večina bajtarjev od tega nima nič, ker morajo ti reveži še sami žito in moko dokupovati, če hočejo živeti.

Kakor torej vidite, se morajo bajtarji tudi na Poljskem ravno tako težko boriti za svoj obstanek kakor povsod drugod.

Čudimo se...!

Zakaj neki imajo gotovi gospodje tako drzno čelo, da si upajo naravnost smešiti gotove navdušene delavce, kateri zlasti zadnje čase pišejo v »Kmetiskem listu«, kje in kako naj se kmetje s samopomočjo prerinemo do boljše a tudi zaslužene, človeka vredne pozicije!

Ako se med temi tlačani nahaja slučajno tudi kateri kmet — ali je to morda taka nesreča? Kdo pa naj še pove kje ga čevlji žuli — ako ne on, kateri ga nosi na lastni nogi od zore do mraka? In kateremu je neprimerno obuvalo povzročalo rano, iz katere mu curila lastna kri — tistemu vendar nikdo ne more braniti ali ga celo smešiti, da gre k poljubnemu čevljarju in mu tam dopoveduje kdaj, kje, kako in s čim naj mu izgotovi nove čevlje, da bo mogel ozdraveti in uspešno delati v njih. Saj jih bo vendar sam plačal! Tako bo tudi sam zdravil ožuljeno nogo — pa naj si jo zdravi z domačimi zdravili, ali pa se zateče k poljubnemu zdravniku. Še na misel ne bo prišlo zdravniku, da bi rekel: »Kako pa si smeš nogo zdraviti, ako niti nisem rekel, da te čevlji žuli; doma trosi gnoj, bom že jaz sam prišel, kadar te bo čevlji žulili in kadar ti bo treba rano zdraviti.«

Ako bi gospodje, kateri smešijo stremljenje podjetnih kmetovalcev samih in kateri pišejo v neki list članke, s katerimi so se sami najboljše obsodili, res imeli voljo kmetu pomagati, bi pač drugače pisali, saj so šolani!

Zato kličem: Živeli vsi, ki ste volje, pomagati nam — kmetiskim trpinom!

M. Noč, kmet.

Odlikovanje zaslužnih kmetijskih delavcev.

Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za kmetijstvo po zaslišanju predsednika ministrskega sveta ter na osnovi čl. 5 zakona o redovih in kolajnah ter § 30 zakona o pospeševanju kmetijstva ustanovil kolajno za pospeševanje kmetijstva.

Kolajna za pospeševanje kmetijstva je trovrstna: bronasta, srebrna in zlata.

Vse tri kolajne so okrogle ter merijo v premeru 25 mm. Na eni strani kolajne se nahaja slika Nj. Vel. kralja, okoli nje pa napis Aleksander I. kralj Jugoslavije. Na drugi strani se nahaja vodoravni napis v sredini »Za pospeševanje kmetijstva«. Kolajna je obdana od obeh strani z dvema žitnima vencema, spletenima na vrhu in na spodnjem delu kolajne. Vrh tega venca se nahaja kraljevska krona. Ob vrhu je pritrjen obroček, na katerem visi kolajna na traku.

Kolajna za pospeševanje kmetijstva se nosi na levi strani prsi na rmenozelenem, 36 mm širokem moariranem traku, zvitem v obliki trikotnika.

Ta kolajna se daje kmečkim prvakom, ki so se po določenih § 30 zakona o pospeševanju kmetijstva izkazali pri kmetijskih tekmovanjih, ter drugim osebam, ki si stečejo posebne zasluge za napredovanje kmetijstva.

Kolajno podeli kralj na lastno inicijativo ali na predlog ministra za kmetijstvo. — V prvem primeru podpiše dekret poleg kralja kancelar kraljevih redov, v drugem primeru pa minister za kmetijstvo.

S podelitvijo se daje listina, na kateri je podpisan tajnik urada za kraljevo odlikovanje.

Kolajne se čuvajo v pisarni kraljevih odlikovanj, kjer se vodi tudi spis odlikovanih oseb.

Za podelitev kolajne se plača posebna taksa. Kralj lahko oprostí odlikovanca plačanja te takse. — Inozemci so plačala takse oproščeni. V obeh primerih se ta okolnost navede v listini.

Velikonočna prodaja čevljev „STANDARD“

je že v teku in opozarjamo naše cenj. odjemalce, da ne zamude ugoden nakup, najnovejših lepih spomladanskih

čevljev. Po tovarniški ceni.

Oglejte si našo ogromno zalogo, nakup neobyezen.

Otroški v raznih barvah in lak . . . od **Din 40.- do 50.-**
Ženski črni ali rjavi od **Din 100.- do 120.-**
Ženski na špango, komb. usnje . . . od **Din 150.- do 170.-**
Ženski razni, moderna oblika . . . od **Din 160.- do 180.-**
Moški polčevlji, črni od **Din 140.- do 160.-**

Moški polčevlji, rjavi in komb. . . . od **Din 150.- do 180.-**
Moški razni, moderna oblika od **Din 170.- do 190.-**

Poleg teh pa še razne druge vrste po **najnižji ceni.**

Izdelava **gojzerc** po švicarskem tipu, tudi po meri.

Vse to Vam je možna nuditi **samo** naša

DETAJLNA TRGOVINA s čevlji tov. Carl Pollak d. d.
v Ljubljani, na DUNAJSKI CESTI št. 23, na dvorišču.

Angleška delavska vlada.

Že več kot mesec dni traja londonska razorožitvena konferenca, katere se udeležuje pet pomorskih velesil: Anglija, Amerika, Japonska, Francija in Italija. Če bi ta pomorska razorožitvena konferenca zaključila z uspehom svoje delo, bi sledila splošna razorožitvena konferenca, ki bi razpravljala o razorožitvi tudi na kopnem. Zato napenjajo vse svoje sile vojni fabrikanti celega sveta, da bi konferenca v Londonu skrahirala. Prizadevanje angleškega ministrskega predsednika in z njim vred vseh narodov sveta, da ohranijo čim dalj človeštvu mir, smatrajo liferanti kanonov, pušk, torpedov in drugih vojnih sredstev za najnevarnejšo igro, ki jih zna pripraviti ob vsakoletne milijonske dobičke in je potrebno vsled tega obrezuspešiti tak poskus na razorožitvenih konferencah. Ker je dal pobudo za londonsko konferenco predsednik angleške delavske vlade Macdonald, je njihova ost obrnjena pred vsem proti njemu in njegovi vladi. Bojno razpoloženje proti delavski vladi je naraslo posebno še s padcem enodnevnih francoske vlade, ki so jo sestavili socialisti. Kakor so na Francoskem za enkrat še gospodarji političnega položaja težki kapitalisti, vojni liferanti in desničarske stranke, tako si žele tudi angleški konservativci povrniti se na vlado. Pretekli četrtek so predlagali v poslanski zbornici nezaupnico delavski vladi. Računali so na sigurno zmago, ker je par dni preje ostala vlada pri glasovanju o premogovnem zakonu z osmimi glasovi v manjšini. Načrt angleških lordov, da bodo strmoglavili delavsko vlado, pa se je izjalovil, kajti poslanska zbornica je nezaupnico s 40 glasovi večine odklonila.

Današnja Japonska.

Na Japonskem so te dni dokončali delo na statistiki prebivalstva na podlagi najnovejšega popisa. Notranji minister je izdal o rezultatu ljudskega popisovanja uradno poročilo, iz katerega je razvidno, da je štela Japonska začetkom 1930. leta 62,938.200 prebivalcev. Od teh je 31,254.800 ženskega in 31,683.400 moškega spola. Japonska ima 28 mest z več kot sto tisoč prebivalci. Meščanstvo tvori eno tretjino prebivalstva. Največje mesto je Osaka z dva milijona 408 tisoč prebivalcev. Drugo mesto po številu prebivalcev je prestolnica Tokio z 2 milijona 294 tisoč prebivalcev.

Dopisi

Polzela. Strašen požar, ki je nastal prejšnji teden pri posestniku A. Predovniku na Polzeli, je zelo hud udarec za današnje čase. Ogenj je bil najbrže podtaknjen od zlobne roke; o storilcu še ni sledu. Posestniku je zgorel lep in velik skedenj napolnjen s krmo. Živino so še pravočasno spustili na prosto, ki pa se je tako razgubila, da so jo proti jutru komaj spravili v red. Kmet trpi veliko škodo.

Gasilec.

Rezana pri Gomilskem. Požiganje, ki se dogaja po Savski dolini ta mesec, je na dnevnem redu. Enkrat gori v tem kotu, drugič v drugem kotu naše doline, tako da se ljudje že kar težko s skrbjo spravljajo k nočnemu počitku. Ker se dogaja vsak požig ponoči, nastaja veliko razburjenje po vaseh. Tako je pogorel posestniku Sajovicu iz Rezane pri Gomilskem v četrtek zjutraj velik nov skedenj poln krme in drugih premičnin ter 1.500 kg hmelja s sušilnico vred, ki je bila še skoraj nova. Ko se je kmet odpravil v gozd po drva, je po svojih jutranjih opravkih šel v hišo zajtrkovat. Ko pa je prišel ven, je zagledal močen val dima in plamen, ki je švigal skozi okna. Ves preplašen pokliče domače in druge bližnje sosedo na pomoč. Dokler še ogenj ni objel cele stavbe, so hiteli sosedu in domači reševati, kar se je dalo pred razsulom stavbe. Požarne brambe so se kmalu alarmirale ali vendar niso mogle vsega rešiti. Požar so omejili. Kmet trpi veliko škodo, ker ni bil današnjim kmetским razmeram visoko zavarovan. Za današnjo težko gospodarsko krizo je to velika rana za pogoreleca. Gasilec.

Mala Nedelja. Narodno kulturno društvo priredi na Marijin praznik dne 25. marca t. l. točno ob pol 4. uri v Društvenem domu akademijo v proslavo Materinskega dne. Petje, tamburiranje, deklamacije ter krasna drama »Materinsko srce«. Udeležite se stari in mladi v obilnem številu te lepe prireditve.

Ljutomer. Tukajšnja kmetijska podružnica priredi krožek poučnih gospodarskih predavanj s filmom in sicer po tem le sporedu: Dne 23. marca po rani službi božji v Veržetu, dvorana pri Hedžetu; popoldne istega dne na Cvenu, pri pošti; dne 24. marca ob 16. uri v Cezanjevih, umetni mlin Ribič in sin in dne 25. marca to je na praznik Device Marije ob 9. uri v Ljutomeru, Sokolski dom. Najnovejše

velezanimive filme o obdelovanju zemlje v najnaprednejših kmetiskih deželah bode predvajal šef Agrikulturno-kemičnega urada iz Zagreba g. Pučnik. Zeleti je, da se kmetovalci v lastnem interesu udeležijo teh predavanj v obilnem številu.

Savinjska dolina. Danes vam poročam o nekem slučaju, ki je vse obsodbe vreden. — Stvar je bila takale: Na Frankolovo je prodal neki kmet par volov. Po kupčiji se je vračal domov po državni cesti. Naenkrat pridrvi za njim z neznanosko hitrostjo neki avto. Ko je privozil do kmeta, se je umaknil preveč in se pri tem malenkostno poškodoval. To je gospode, ki so se vozili v avtu, tako razburilo, da so izstopili in s kmetom tako postopali, da so to vsi obsojali, ki so dogodek videli.

Braslovče. Malo je slišati iz našega trga Braslovče, pa se vendar marsikaj zgodi. Tako se je posestnik Robida v Braslovčah prejšnji teden obesil na skednju. Privezal si je vrv za vrat, se vsedel na bližnjo steno in premišljeval svojo usodo in čin, ki si ga je namenil, potem se je pa spustil ob steni in obvisel pol metra od tal. Visel je na vrvi do ranega jutra. Zjutraj ga je našla žena, ko je šla po krmo. Prestašila se je tako, da se je bilo bati, da bi žena padla v omedlevalo. Samomor je izvršil v trenutni duševni zmedenosti.

Selca. Tem potom opozarjamo, da se vrši v nedeljo dne 23. marca t. l. ob 8. uri dopoldne v prostorih Bralnega društva »Ratitovec« v Selcih ustanovni sestanek za ustanovitev Sokola Kraljevine Jugoslavije za Selca in okolico. K pristopu vabimo vse brez razlike spola, ki imajo smisel za to državno viteško organizacijo, katera ima za svoje članstvo tudi razne ugodnosti, predvsem pri vojaščini skrajšanje roka, razni dopusti in hitrejša napredovanje v kadru. Upamo, da se našemu vabilu odzovete v čim večjem številu radi tega, ker je vrhovni starešina te organizacije Nj. Visočanstvo kraljevič Peter. Zdravo! — Pripravljalni odbor za ustanovitev Sokola S. K. J. v Selcih nad Škofjo Loko.

Orlavas. V naši vasi se je nanovo ustanovila Sadjarska in vrtnarska podružnica s sedežem v osnovni šoli v Orlivasi. Pripravljalni odbor pod predsedstvom šolskega upravitelja g. Josipa Jarha v Orlivasi je sklical za dan 9. marca t. l. ob 3. uri popoldne ustanovni občni zbor za vasi: Orlavas, Št. Rupert, Trnova in Topovlje. Odzvali so se vsi napredni kmetje in sinovi vasi razen Topovlje, od kojih pa so nekateri včlanjeni pri podružnici Braslovče. O poteku občnega zbora poročamo v prihodnjem »Kmetiskem listu«.

ŽIVINOREJCI!

Ko prodajate in tudi kadar kupujete na sejmu ali v hlevu živino, imajte vselej seboj zanesljivo in praktično žepno knjižico „Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice“, kalera Vam pove brez računanja in brez vage koliko je

Vaša živina težka. **Cena knjižice** je samo Din 10.—, po pošti Din 12.—, Dobi se po vsch Irgovinah, ali pa pri založniku J. M. Vicič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 7.

Mirna peč pri Novem mestu. — Dne 2. marca tega leta je imelo »Prostovoljno gasilno društvo v Mirni peči« svoj redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči novi društveni odbor: 1. Načelnik Zupančič Jernej, posestnik in mizar. 2. Poveljnik Potočar Joško, mesar in gostilničar. 3. Povelj. namestnik Novljan Ludovik, posestnik in gostilničar. 4. Tajnik Obrekar Rudolf, šolski upravitelj. 5. Blagajnik Krevs Franc, posestnik. 6. Nadzornik oprave Štemberger Anton, posestnik. 7. Odbornik Bartelj Josip, posestnik. Za odborniškega namestnika Grlica Josip, posestnik in Opara Janez, pos. sin. Društvo, ki šteje 48 rednih članov, se lepo razvija. Dne 23. februarja t. l. smo uprizorili šaloigro »Stric v Toplicah«, ki je pod vodstvom gospe učiteljice Pavle Remičeve prav dobro uspela. Na binkoštni ponedeljek letos bomo imeli pa blagoslovitev nove motorne brizgalne skupno z veliko ljudsko veselico.

KORISTNO ZA VSAKO HIŠO

PO ZNIŽANIH CENAH KAKOR:

ROKAVICE, NOGAVICE, ŽEPNE ROBCE, KRAVATE, FINO DAMSKO, MOSKO IN OTROŠKO TRIKOPERILO, DIŠEČE MILO, TORBICE, ČIPKE, POTREBŠČINE ZA ŠIVILJE, KROJAČE, TAPETNIKE, ČEVLJARJE IN SEDLARJE NUDI

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA
BLIZU PREŠERNOVEGA SPOMENIKA ZA VODO

Tedenski koledar.

- 23. marca, nedelja: Oton.
- 24. marca, ponedeljek: Gabrijel.
- 25. marca, torek: Marijino oznanjenje.
- 26. marca, sredo: Emanuel.
- 27. marca, četrtek: Rupert.
- 28. marca, petek: Janez Kap.
- 29. marca, sobota: Ciril.

Sejmi.

- 24. marca: Mirna peč, Vel. Mraševo.
- 25. marca: Metlika, Št. Jurij, Novo mesto, Straz.
- 26. marca: Horjul, Lukovica, Dole, Teharje, Dobova, Rakičan.
- 27. marca: Kostivnica.
- 28. marca: Gor. Lendava.
- 29. marca: Tržič.

Valute:

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-52
1 švicarski frank	Din	10-95
1 avstrijski šiling	Din	8—
1 ameriški dolar	Din	56-50
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslovaško krono	Din	1-68
1 italijansko liro	Din	2-98

Vse cenj. naročnike, ki še nimajo za letoš »Kmetškega lista« plačanega, pozivamo, da ga vsaj tekom tega meseca sigurno plačajo, sicer bomo primorani vstaviti nadaljno pošiljatev vsakomur, ki bo ta rok zamudil.

Novice

Današnja številka »Kmetškega lista« je izšla radi praznika sv. Jožefa en dan kasneje.

Češki pisatelj in pesnik Jirásek umrl. V Pragi je umrl največji češki pesnik in pisatelj Alojzij Jirásek, znan tudi nam Slovencem po svojem zgodovinskem romanu »Pasjeglavec«, v katerem so popisane borbe čeških kmetov za kmetске pravice.

Namestitve pri banski upravi. — Kakor nam poročajo, sta nameščena pri banski upravi v Ljubljani kot kontraktualna uradnika upokojeni mestni tržni nadzornik Slavko Premelj in bivši oblastni odbornik SLS dr. Anton Milavec z mesečnimi prejemki po 4000 Din. Prvi je nameščen v svojstvu ribarskega referenta, drugi pa kot gospodarski strokovnjak.

Zveza agrarnih interesentov priredi predavanje o agrarni reformi v nedeljo, dne 30. marca t. l. ob 8. uri dopoldne v prostorih gostilne g. Andreja Kolarja v Lesičnem, Zagorje ob Pilštanju. Predava tajnik Zveze geometer Milan Mravlje.

Letna skupščina Zveze gostilničarjev. Zveza gostilničarjev, hotelirjev in kavarnarjev Jugoslavije je imela v Beogradu v petek dne 14. marca svoj redni letni občni zbor, ki se ga je udeležilo 200 delegatov iz cele države. V tej zvezi so organizirana vsa društva gostilničarjev in hotelirjev razen zagrebškega. Po poročilih funkcionarjev, ki so ugotovili precejšnje uspehe Zveze, se je vršila volitev novega odbora. Od Slovencev sta bila izvoljena v odbor Franjo Kavčič iz Ljubljane in Franjo Zemljič iz Maribora.

Elektrifikacija kočevskega okraja. V pogledu elektrifikacije in preskrbe dobre vode je sedaj najbolj zanemarjen kočevski okraj. Kočevje, Ribnica in Velike Lašče imajo sicer svoje male električne centrale, toda njihova kapaciteta (moč) nikakor ne zadostuje za elektrifikacijo vseh treh dolin. Tu bi prišla v poštev edino velika kalorična centrala, katero bi zgradila Trboveljska premogokopna družba v kočevskem rudniku. Par občin je že stopilo v razgovore s TPD glede uresničenja tega načrta. Največje težave bo delala zgraditev in napeljava daljnovoda za visoko napetost, ki je zelo draga. S centralo samo bo šlo lažje, ker bodo uporabili stroje, ki so jih pripeljali iz Trbovelj, potem ko so bili ti kraji priključeni na falko elektrarno.

Rudarski dom v Beogradu. Uprava bratovske skladišnice namerava zgraditi v Beogradu velik rudarski dom. Načrte in proračune je predložila pristojnemu ministrstvu v odobritev.

Smrtna nesreča dveh slovenskih letalcev. Začetkom preteklega tedna sta se dvignila z letališča v Jasenici pri Mostaru v zrak slovenska letalca Franjo Zalar in Ivan Kolarič. V višini kakih dvesto metrov se je letalo pokvarilo in treščilo na tla. Oba letalca sta ostala mrtva pod razbitim letalom.

Kdo je bil umorjeni mladenič pod Rožnikom? Zadnjič smo poročali o mladeniču, ki so ga našli pod Rožnikom pri Ljubljani s prestreženo glavo. Policija je najprej skušala ugotoviti kdo je bil umorjeni in je bilo o tem izdano uradno sporočilo, ki pravi: »Policija je ugotovila identiteto umorjenega mladeniča, ki je bil dne 9. t. m. najden pri strelišču pod Rožnikom in ki je imel pri sebi ponarejene dokumente na ime Ivan Štefanovič. Umorjeni je identičen s trgovskim potnikom Milanom Zastavnikovičem, rojenim 1904 v Garešini in pristojnim v Zagreb. Stanoval je v Ljubljani pod krivim imenom Štefanovič Ivan, Morilec še ni izsleden.«

Koliko tujcev je obiskalo preteklo leto Slovenijo? — Posebna komisija ministrstva trgovine sestavlja statistiko tujcev, ki so obiskali preteklo leto našo državo. Za Slovenijo, cziroma Dravsko banovino so dognali, da jo je obiskalo 52.810 turistov in sicer 35.353 Jugoslovancev, 5574 Nemcev, 5357 Avstrijcev, 2642 Čehoslovakov in 2193 Madžarov ter ostali iz raznih drugih inozemskih dežel.

»Prisega o polnoči.« Malo je naših kmet-skih odrov, ki ne bi poznali lepe in domače igre »Prisega o polnoči«, ki jo je spisala naša pisateljica kmetškega življenja Manica Kom-nova. Po odrih cele Slovenije je že šla, od Radovljice do Murske Sobote, od Metlike do Maribora. Saj je pa igra tudi res taka, da gleda-jo v njej ljudje kos svojega lastnega življenja in je ravno radi tega tako privlačna. Kot 60. oder je vpriporil igro preteklo nedeljo Mani-čin rojstni kraj Št. Vid nad Ljubljano.

V Rusiji ni dobro. Že zadnjič smo po-ročali o tem, da se je po 15 letih oglašil iz Rusije vojni vjetnik Ivan Košir iz Dragome-ra pri Ljubljani. Imenovani se nahaja na Stalingradski guberniji, vas Zaplavna Lenin-ski ujezd. Vas šteje 18.000 prebivalcev in 3000 hiš. Te dni se je Košir zopet oglašil s pismom svoji materi in ji v mešano rusko-slovenskem jeziku popisal slabo in težko živ-ljenje v Rusiji. Blaga za obleke in perilo skoro ni za dobiti. Meter sukna stane 20 rub-ljev, 16 kg krompirja 4 rublje, žito 10 rub-ljev, 1 kg sladkorja 85 kopejk. Drugih po-trebščin ni za dobiti. V pismu je priložil tudi svojo sliko. Sama kost in koža ga je. Ko konča s popisom bednega življenja, vprašuje svojo mater h kateri državi pripadamo. O Jugoslaviji ne ve ničesar. Nič ne ve in niti misliti ne more, da imamo Slovenci svojo državo — Jugoslavijo. Vprašuje kakšno je življenje pri nas in če imamo dovolj za jesti in se oblačiti. Silno hrepeni po domu.

Mlin pogorel. V Irigu pri Rumi je do tal pogorel pretekli teden velik mlin Srbske go-spodarske zadruge. Zgorelo je tudi več sto vagonov žita in moke. Kdo je zanetil ogenj še niso mogli ugotoviti.

Najstarejši Srb umrl. V Kumanovem je umrl Petruš Zdravković v starosti 122 let. — Pri njegovi zadnji uri je bil navzoč tudi nje-gov 70-letni sin. Z Zdravkovićem je umrl naj-starejši Srb.

Letalska nesreča na Masarikovi proslavi. Ob priliki velikih Masarikovih svečanosti v Pragi se je dvignila v zrak številna letalska eskadra, ki je krožila nad mestom. Pri tem so trčila skupaj štiri letala in se zrušila na tla. Pod ruševinami aeroplanov so obležali vsi štirje piloti mrtvi.

Madžarska proti Rumunom. Ogrska vla-da je prepovedala prevoz rumunske živine čez ogrsko ozemlje. Prepoved utemeljuje s tem, da še ni med obema državama dosežen sporazum glede transporta živine. Resničen vzrok pa leži v tem, ker se Madžarska boji rumunske konkurence pri živini.

Italija povečala svoj vojni proračun. Fa-šistični parlament v Italiji je razpravljal te dni o proračunu vojnega ministrstva. Nastopi-lo je več poslancev, ki so vsi enodušno za-htevali povečanje vojnega proračuna, češ da se mora Italija še bolj oborožiti za obram-beno vojsko proti Francoski, katera nepre-stano utrjuje meje proti Italiji. Predlogi o zvišanju vojnega proračuna so bili z velikan-skim navdušenjem sprejeti.

Blazen mesar. V Bernau pri Berlinu je hotel nedavno neki tamošnji mesar zaklati svojega 15 letnega vajenca. Privezal ga je ob mesarsko tnalo in pričel brusiti nož. — Na obupne klice vajenca je pritekel na pomoč mesarski pomočnik, ki je zagrabil mojstra za roke in ga še le tedaj ukrotil, ko mu je zlo-mil roko in tako rešil ubogega vajenca go-tove smrti pred zblaznelim mesarjem.

Bivši španski diktator umrl. General Primo de Rivera, bivši predsednik španske vlade in diktator, je v Parizu nenadoma umrl zadet od kapi.

Drzna tavina v Semiču. Pretekli teden je bila izvršena dobro organizirana roparska tatvina v trgovini Josipa Zurca v Semiču. — S puškami in revolverji oboroženi roparji so ponoči vdrl v trgovino in pričeli pleniti vse, kar jim je prišlo pod roke. Ropar je vzbudil gospodarja, ki je oddal par revolverjskih strel v zrak. Nato so roparji pobegnili in odnesli s seboj za približno 15.000 Din blaga. Da bi preprečili zasledovanje za seboj, so skozi celo vas streljali. Značilno je, da je to že drugi vrom v Zurčevo trgovino. Domneva se, da so bili obakrat eni in isti roparji na delu. — Orožništvo jih skrbno zasleduje. Isto noč je ravno ta tatinska družba vdrla tudi v vinsko klet Matije Severja in Matije Sepaharja, kjer so odnesli velike količine žganja in vina.

S cigareto v ustih zaspal in zgorel. V vasi Navradinu se je dogodila nenavadna smrtna nesreča, katere žrtev je postal kmet Dušan Ivanič. S tlečo cigareto v ustih se je vlegel na posteljo in zaspal. Cigaretta mu je padla na pernico, ki se je vnela. Soba se je napolnila z gostim dimom, v katerem se je kmet zadušil in potem še strahovito ožgal.

Rumunski narod za kmetsko vlado. V petek 14. marca so se vršile po vsej Rumuniji občinske volitve. — Meščansko liberalna stranka se je posluževala vseh sredstev, da bi izšla čim močnejša iz volitev in da bi potem zopet zahtevala oblast za se. Ponekod so izzyali celo krvave pretepe. Vse to pa liberalcem ni nič pomagalo. Narodna kmetska stranka je dobila ogromno večino. Vse občine v celi Rumuniji so v njenih rokah, liberalci so dobili večino samo v štirih mestih. Položaj kmetske vlade je z izidom občinskih volitev znatno pojačan.

Car — svetnik? Zborovanje ruskih emigrantov v Letkovcu je sklenilo zaprositi ruskega patrijarha, da proglasi zadnjega ruskega carja Nikolaja, ki je bil najplemenitejši vladar in zaščitnik pravoslavne cerkve — za svetnika.

Ldravi zobje SARGOV KALODONT

Protest armenskih katolikov proti papežu. Uradno poročajo: Sovjetski listi javljajo, da se je vršil v Tiflisu kongres armenske katoliške cerkve, ki je poslal papežu pismen protest ter objavil razglas, v katerem zavrača z indignacijo napačne obtožbe proti sovjetski vladi zaradi verske intolerance. Kongres obžaluje, da sveta stolica nima točnih in pravih podatkov o verski situaciji v Sovjetski Rusiji. Po pisanju sovjetskih listov je kongres v Tiflisu nadalje ugotovil, da je bivša apostolska administracija v Tiflisu bila središče protirevolucionarne propagande, ki se je vodila pod versko zastavo.

150 vagonov žita pogorelo. Na postaji Kotreceni v Rumuniji je izbruhnil požar v žitnem skladišču, ki je uničil 150 vagonov pšenice.

Reka — svobodna luka. Ob priliki obletnice priključenja reškega ozemlja z Reko Italije je bila preteklo nedeljo na svečan način proglašena Reka za svobodno luko. Od velikih carinskih ugodnosti, ki jih bo uživala Reka in njena okolica s proglasitvijo za svobodno cono (pas), pričakuje ondoto prebivalstvo velikega gospodarskega razmaha. Isto-

časno pa, ko je zavladovalo med reškim prebivalstvom navdušeno razpoloženje, je Trst odločno nastopil proti svojemu zapostavljenju in protestiral. Tržaško prebivalstvo je prepričano, da je s proglasitvijo svobodne luke na Reki Trst še huje prizadet in da bo ono malo prometa, kolikor ga je še imel, zgubil na račun nove svobodne luke na Jadranski obali. V Trstu je prišlo radi tega do krvavih demonstracij.

V Rusiji je frak zgubil veljavo. Ruska vlada je izdala posebno naredbo, po kateri je prepovedano nositi frak-obleko. Sovjetskim diplomatom in uradnikom bodo predpisali posebne uniforme iz plavega sukna.

Vročekrvni poslanci. V parlamentu kantona (dežele) Basel v Švici so se pred par dnevi stepli poslanci do krvi. Ker je socialno-demokratski predsednik parlamenta prisolil zaušnico nekemu komunističnemu, se je med obema skupinama vnel strahovit pretep. Stoli, knjige, tintniki in kar je bilo prikladnih sredstev pri roki so frčali po zraku, kakor v vojski. Po končani bitki je bilo osem ranjenih. Komunisti so obvezavali pet svojih žrtev, socialni demokratje pa tri. Po tleh dvorane so stale cele mlake krvi.

Podlistek

H. von Kleist - Ivan Albrecht:

Dvoboj.

(Nadaljevanje.)

Na dan svete Marjete je opoldansko solnce jedva obsijalo stolpe mesta Bazla in se je na prostoru pred gradom, kjer so bile za ljudi postavljene klopi in odri, zbrala brezštevna množica ljudstva, ko sta zbog tega odloka na trikratni klic glasnika, stoječega pred balkonom sodnikov tega boja, stopila na pozorišče gospod Friderik in grof Jakob, oba od pete do temena v blestečem jeklu, da izvojujejo svojo pravdo. Malone vse švabsko in švicarsko viteštvo je bilo navzoče na grebenu gradu, stoječega v ozadju. Na drugem balkonu je, obdan od svojih dvorjanikov sedel sam cesar poleg cesarice in princev ter princes, svojih sinov in hčer. Medtem, ko so sodniki ugibali o bojevnikih, na čigavi strani je pravica, je stopila gospa Helena z obema hčerka, Berto in Konjugundo, ki sta spremljali gospo Littegarde v Bazel, vnovič pred pozoriščno vrata. Prosila je tamkaj stoječe čuvaje dovoljenja, da bi smela vstopiti na pozorišče in spregovoriti z gospo Littegarde, ki je po starem običaju na samem pozorišču sedela na odru. Dasi je namreč bilo videti, kakor da dotdanje življenje te gospe zahteva največje spoštovanje in neomejeno zaupanje v resnič-

nost njenih trditev, je vendarle povzročal onim kar največjo skrb pristan, ki ga je bil pokazal grof Jakob, a še bolj pa okolnost, da je Littegarda dala za noč po svetem Remigiju dopust svoji hišni, ki bi jo lahko imela za pričo. Sklenile so torej pod pritiskom tega odločilnega trenutka še enkrat preskusiti trdnost samozavesti, kakršno je kazala obtoženka. Opozoriti so jo hotele na ničevost, da, celo na bogoskrunstvo takšnega početja ako res teži njeno dušo kakšna krivda, pa bi se je hotela prati s svetim izrekom orožja, ki bo nezmotljivo prizvalo resnico na dan. Res je tudi imela Littegarda dovolj vzroka, da dobro premisli korak, ki ga stori sedaj zanjo gospod Friderik. Ako Bog v tej jekleni sodbi ne razsodi njemu v prid, ampak v dobro grofu Jakobu Rdečebradcu in za resničnost izpovedi, ki jo je ta proti njej podal pred sodiščem, čaka njo in njenega prijatelja, viteza pl. Trota, grmada. Ko je gospa Littegarda videla od strani vstopiti mater in sestro gospo Friderika, se je z njej lastnim izrazom dostojanstva, ki je bil še bolj ganljiv zaradi bolečine, odsevajoče z njenega obličja, dvignila s sedeža. Šla jim je nasproti in jih je vprašala, kaj jih je v tem usodnem trenutku privelo k njej.

Gospa Helena jo je odpeljala nekoliko v stran in rekla: »Ljuba hčerkica, ali hočete materi, ki v pusti starosti nima druge tolažbe kot to, da premore sina, prihraniti bridkost, da bi ga morala objokovati na njega grobu? Hočete še pred začektom dvoboja sesti na voz, bogato obdarovani in z vsem preskrbljeni, pa se naseliti na enem izmed naših posestev onkraj Rena, ki vam ga dajemo v dar in

vas bo prizano sprejelo?« Littegardino obličje je prebledelo in je nekaj časa strmo gledala gospe v obraz, ko pa je doumela pomen teh besedi, je upognila kolena pred njo. »Prevelečenjena in odlična gospa,« je dejala, »ali izvira bojazen, da se utegne Bog v tej odločilni uri izjaviti proti nedolžnosti mojih grudi, iz srca vašega plemenitega sina?« — »Čemu?« je vprašala gospa Helena. — »Ker ga v tem primeru rotim, da naj rajši ne potegne meča, ki ga ne bi vihtela zaupanja polna roka. Pod kakršnokoli pretvezo naj se nasprotniku umakne s pozorišča. Mene naj prepusti usodi in naj ne posluša čustva kakšnega nezrelega sočutja. Sprejeti ne bi mogla od njega ničesar, svojo usodo pa polagam v božje roke.« — »Ne, moj sin o tem nič ne ve,« je zmedeno odvrnila gospa Helena. »Zanj, ki je pred sodiščem zastavil besedo, da se bo boril za vaše dobro, bi se nikakor ne spodobilo, staviti vam takšen predlog sedaj, ko bje ura odločitve. S trdno vero v vašo nedolžnost stoji že opremljen za boj, kakor vidite, grofu, vašemu protivniku, nasproti. Predlog sva si izmislile midve, hčerka in jaz, v stiski teh trenutij, da bi uvaževali vse prednosti in se izognili vsej nesreči.« — »Tedad ga pustite, da izpolni besedo,« je dejala gospa Littegarda, vroče poljubila stari gospe roko in jo rosila s solzami. »Nobena krivda ne grdi moje vesti! Naj bi šel tudi brez šlema in oklepa v boj, ga bo čuval Bog in vsi angeli!« Nato je vstala in spremlila gospo Heleno in njuni hčerki k sedežem, ki so bili na odru pripravljeni zadaj. Sama je sedla spredaj na stol, pregrnjen z rdečim blagom.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Svarilo!

Odjemalci našega mila „Zlatorog“ nas opozarjajo, da prodajajo potniki trdke „Omnia“, Ljubljana, Miklošičeva cesta 18, naše pralno milo in neko toaletno milo, kupci pa dobe potem mesto mila „Zlatorog“ kako drugo vrsto pralnega mila II. kvalitete.

Če kupec odklanja pošiljatev, mu grozi trdka z odvetnikom in tožbo.

Vse odjemalce mila „Zlatorog“ s tem vljudno opozarjamo, da nismo s trdko „Omnia“ v nikaki poslovni zvezi in pralno milo, ki ga navedena trdka dobavlja, ni naš izdelek.

Razpečavanje mila na konsumente po agentih je po veljavnem obrtniškem redu izrecno prepovedano. Priporočamo, da se vsak takšen slučaj naznani najbližji orožniški postaji.

Tvornice „Zlatorog“ Maribor

Gospodarstvo

Dejstva, ki kličejo po organizaciji lesnih zadrug.

Hočem samo na kratko očrtati par primerov, kako naši mali lesni producenti trpe škodo in si uničujejo vse ono, kar so si v trudu in znoju nabrali. Po tem naj kmet - gozdni posestnik sodi sam, in sam naj pride do zaključka, kako naj se obvaruje pred tem zlom.

1. Neka trdka, oziroma neki lesni trgovec je kupil na Dolenjskem 9 vagonov drv. Od teh je že 4 vagone prejel, zanj pa ni dal niti pare. Prodal jih je v mesto pod ceno in za gotov denar. Kmet, oziroma kupec ga išče. Ni ne njega, ne denarja. Kmet trpi pri tem 12.000 Din škode, katerih ne bo nikoli videl.

2. Neki nakupovalec drv je nakupil par vagonov blaga, dal ga je zvoziti na postajo, da si ga potem naloži. V potrditev kupčije ni dal niti najmanjše are. Kmet je imel z dovozom blaga približno 500 Din stroškov. Ko je prišel nakupovalec laške trdke, da si ogleda drva, jih je odklonil in našel je vsemogoče izgovore, da celo grozil je kmetu, da ga toži, ker mu ni dostavil takega blaga kot je bilo domenjeno. V resnici pa je blago popolnoma odgovarjalo zahtevam in je bilo dobro.

Nakupovalec je izsilil iz kmeta, da mu je le ta popustil na ceni in to jako občutno. — Cena je namreč med tem padla in dotični gošpod se je hotel okoristiti in je tudi izkoristil položaj, tako da je kmet pri celi stvari trpel najmanj 2500 Din škode. Vse to pa radi tega, ker z dotičnim nakupovalcem ni naredil pogodbe in ker ni znal braniti svoje pravice.

3. Neki agent laške trdke je pokupoval hlode. Določal je ceno za vsak hlood posebej, oziroma za gotove grupe. Po njegovem izboru ni bilo v celem niti enega hloda, ki bi odgovarjal prvovrstnemu blagu, a v resnici je bila tu samo I. in II. vrsta, ter res izbrano blago. Rezultat vsega je bil ta, da so kmetje zgubili pri vsem tem par tisoč dinarjev.

4. Mali lesni producent dobi od laškega trgovca naročilo, da naj mu pošlje 2 vagona parjene bukove in to proti akreditivu, katerega je že položil in dal nalog, da se dotičnega obvesti. Producent naloži blago in ga odpošlje in to na podlagi brzojavke, s katero se mu javlja, da je nakazan denar s podpisom neke banke. Ko je prišlo blago že na mesto, se je izkazalo, da je bila v vsem tem sama lumparija in sleparija, ker niti denar ni bil nakazan, niti brzojavka ni bila prava. K sreči je še ta imel dobre ljudi, ki so mu pomagali, da je rešil vsaj to, kar se je dalo rešiti.

5. Nebroj je takih ljudi, ki love žrtve in to so posebno razni agentje z lesom. Ti stikajo okrog kmeta in ako le morejo, ga nasa-

marijo. Kupijo blago brez denarja in kmetu po večini ne plačajo, ali pa ako plačajo, gre to z velikim popustom.

6. Cene lesa na kmetih sploh niso vravnane in so precej različne, to pa radi tega, ker navdno lesni producenti v malem nimajo in ne morejo zasledovati trga. Radi tega tudi ne znajo ceniti svoje blago in nimajo niti dovolj upogleda na lesni trg.

Izkoriščanje našega kmeta, lesnega producenta, po raznih zakonitih lesnih trgovcih presega že vse meje in potreba je, da to zlo kmetje sami odpravijo, to pa samo z organizacijo lesnih zadrug.

To pa ne bo koristilo samo kmetu, ker ni le njemu v korist, ampak ako se kmetje združijo v zadrugo, bo to tudi v korist našim resnim in poštenim lesnim trgovcem. Odpravljeni bodo vsaj oni zajedavci, ki danes kvarijo lesno trgovino in trg. Kmetje, lesni producenti, razmišljajte o stvari in uverjeni bode, da je vse to le v vašo korist in v korist našega gospodarstva.

G. G.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 46

Telefon 2820

Kmetijska šola na Grmu sprejme s 1. majem 1930 20 učencev v pripravljalni gospodarski tečaj. Ti učenci imajo dnevno po dve uri pouka v šoli, ostali čas se uporabljajo pri vseh delih na šolskem posestvu, dobivajo vso oskrbo na zavodu brezplačno in so pod stalnim nadzorstvom, kot redni učenci. Tečaj je priprava za vstop v redno šolo predvsem za one kmečke sinove, ki imajo slabo predizobrazbo iz osnovne šole. Iz tega razloga se opozarjajo vsi kmečki gospodarji, ki žele poslati svoje sinove v kmetijsko šolo na Grm, da v redno šolo, ki se prične v začetku novembra 1930, ne bo sprejet noben prosilec, ki ni dovršil z dobrim uspehom vsaj štiri razrede osnovne šole, če ni prej obiskoval pripravljalnega tečaja. Učenci pripravljalnega tečaja imajo po dovršenem tečaju tudi prednost pri sprejemu v redno šolo v šolskem letu 1930/31 pred vsemi drugimi prosilci in sicer na brezplačno mesto v celoletni šoli, ker se v šolskem letu 1930/31 vrši pouk v celoletni šoli in v II. tečaju zimske šole. Pogoji sprejema v tečaj so: 1. starost ne manj kot 16 in ne več kot 19 let; 2. dovršena osnov-

na šola (če tudi le enorazredna) in 3. telesna in duševna sposobnost. Prošnjam, kolkovanim z Din 5 in 20, je priložiti krstni list, domovnico in zadnje šolsko spričevalo ter jih poslati najpozneje do 15. aprila 1930 ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, p. Novo mesto. O sprejemu se obveste prosilci takoj po 15. aprilu pismeno. Vsa še potrebna pojasnila daje ravnateljstvo.

Tečaj za odbore živinorejskih zadrug v Kranju. V Kranju se je izvršil z zelo lepim uspehom dvodnevni tečaj živinorejskih zadrug. Tečaj je trajal v petek in soboto 14. in 15. marca t. l. Poučevalo se je teoretično in praktično vse, kar spada v poslovni delokrog živinorejske zadruge (o pasmi, ocenjevanju, podedovanju lastnosti, odbira in vzreja telet, pomen rodovnika, rodovna komisija, vodstvo raznih zadrugnih knjig, količinska in maščobna kontrola mleka itd.). Vršil se je tudi ogled in ocenjevanje plemenskih goved na bližnjih posestvih v Kranju in na Klancu. Tečaja se je udeležilo blizu 100 zadrugnikov iz kranjskega, radovljskega in kamniškega okraja in sicer odbori že obstoječih živinorejskih zadrug (Naklo, Predoslje, Zabnica, Stražišče, Selca, Smlednik, Hrastje, Šenčur, Gorje pri Bledu, Boh. Bela itd.). Razven tega pa so bili navzoči od začetka do konca tudi zastopniki pripravljalnih odborov za ustanovitev novih živinorejskih zadrug v kranjskem okraju (Voglje, Gorenja vas, Olševk, Cerklje, Sv. Katarina, Trstenik in Sorica). Predavali so gg.: ind. Muri, kmetijski referent Šustič in dr. Milavec. Tečaj, prvi te vrste sploh, je uspel v vseh ozirih jako dobro. Udeleženci so sledili predavanjem in demonstracijam z največjim zanimanjem, so si važne točke zabeležili in tudi pogosto posegali v strokovno debato, ki se je razvila koncem vsakega večjega poglavja. Sicer je bilo vse to pričakovati, saj je bil na tečaju zbran cvet gorenjskih živinorejcev in pionirjev za povzdigo te panoge. Kraljevska banska uprava, ki je priredila tečaj, je storila s tem precejšen korak naprej za napredek živinoreje.

Licencovanja plemenskih bikov na Gorenjskem v letošnjem letu se vršijo po sledečem razporedu: Dne 14. aprila t. l. ob 8. uri na Poljanah (sejmišče), za 2 občini; ob 10. uri v Hotavljah (na križpotju), za 2 občini; ob 11. uri v Trebiji (pri Kovaču); ob 13. uri v Fužinah (pred gostilno). — Dne 15. aprila t. l. ob 9. uri v Škofji Loki (sejmišče), za 4 občine. — Dne 16. aprila ob 8. uri zjutraj v Selcih (pred gostilno »Frlički«), za 2 občini. — Dne 16. aprila t. l. ob 13-30 v Podrožju za 1 občino. — Dne 23. aprila ob 7. uri v Prašah (pri Vrhuncu), za 1 občino; ob 9. uri pri Sv. Valburgi (pred Joškovo gostilno), za 2 občini; ob 11. uri v Cerkljah (na živinskem trgu), za 1 občino; ob 13. uri v Lužah (na Barletovem dvorišču), za 2 občini; ob 16. uri v Predvoru (pred Križnarjevo gostilno), za 1 občino. — Dne 24. aprila t. l. ob 8. uri v Kranju (na živinskem trgu), za 6 občin. — 25. aprila t. l. ob 9-30 na Pristavi (pri Primožiču), za 5 občin. — Dne 26. aprila t. l. ob 10. uri na Zg. Jezerskem (pri kazini), za 1 občino. — Dne 28. aprila t. l. ob 8. uri v Lescah (sejmišče), za 15 občin. — Dne 29. aprila t. l. ob 9. uri na Jesenicah (sejmišče), za 3 občine. — Dne 30. aprila t. l. ob 11. uri v Kranjski gori (sejmišče), za 2 občini. — Dne 2. maja t. l. ob 11. uri v Boh. Bistrici (sejmišče), za 2 občini. — Vsi interesi in kupci plemenskih bikov bodo imeli pri licencovanju najlepšo priliko za izbiro in nakup primernih plemenjakov.

Kmet. referat v Kranju.

Uteha.

»Pomisli, naš gostilničar mi je zabrusil v obraz, da sem osel.«

»Pa res, strašno je robot in prostaški, kajti vsakemu pove odkrito resnico.«

Tržne cene v Ljubljani dne 1. marca 1930.
 Govedina: 1 kg govejega mesa I. Din 18—20, II. 16—18, III. 12—16. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. Din 24—25, II. 20—22. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. Din 25—, II. 22—24. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. Din 8, II. 6—. Perutnina: kokoš Din 25—45, petelin 25—35, nepitana gos 70—80, domači zajec, manjši 5—12, večji 16—20 za komad. Ribe: 1 kg karpa Din 30—, klina 20—, mrene 20, pečenke 10—. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 2-50—3, 1 kg surovega masla 36 do 40, čajnega masla 44—56, masla 40—44, bohinjskega sira 34—40, sirčka 8—10, eno jajce —75—1—. Pijače: 1 liter starega vina Din 18—22, novega vina 14—18. Sadje: 1 kg luk-suznih jabolk Din 12—, jabolk I. 10—, II. 8—, III. 6—. Špecerijsko blago: 1 kg kave Portoriko Din 72—, Santos 46—, Rio 32—, pražene kave I. 32—, II. 70—, III. 56—, kristalnega belega sladkorja 13—, sladkorja v kockah 14—, kavne primesi 18—, riža I.

ČILSKI SOLITER

JE DOSPEL! — DOBAVLJA GA PO KONKURENČNI CENI
EKONOM LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 7
 GOSPODARJI, NAROČITE SI GA TAKOJ!

10—, II. 8—, 1 liter namiznega olja 18—, jedilnega olja 17—, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, 1 kg soli debele 2-50, mle-te 2-75, celega popra 70—, mletega popra Din 72—, paprike III. vrste 32—, 1 liter petrole-ja 7-50. Mlevski izdelki: 1 kg moke štev. 0 na debelo 410—425, na drobno 4-50, štev. 2 na debelo 355—375, na drobno 4-25, štev. 6 3-75, 1 kg kaše 5—6, ješprenja 6—, ješprenjčka 10—12, otrobov 1-75—2, koruzne moke 3-50, koruznega zdroba 4-50, pšeničnega zdroba

5—6, ajdove moke I. 6—8, II. 6—, ržene mo-ke 4—. Kurivo: 50 kg premoga Din 30—, 1 tona premoga 450—, 1 m³ trdih drv 175—, mehkih drv 90—. Krma: 1 q sladkega sena Din 125—, pol sladkega sena 90—100, kisle-ga sena 75—, slame 50—75.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinj-ski sejem dne 7. marca t. l. je bilo pripeljanih 200 svinj in 1 ovca. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad Din 200—, 7 do 9 tednov stari 250—350, 3 do 4 mesece stari 380—450, 5 do 7 mesecev stari 480—550, 8 do 10 mesecev stari 650—650, 1 leto stari 1000—1300; 1 kg žive teže 10 do 12-50, mrtve teže 17—18. Prodanih je bilo 155 svinj.

Razumljivo.

>To je čudno, da imaš sive lase, a brado še vedno črno!<

>Nič ni čudnega, saj je brada dvajset let mlajša.<

Denar naložite

najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI

HRANILNI IN POSOJILNI DOM V LJUBLJANI

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Tavčarjeva (Sodna) ul. 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6% proti trimesečni odpovedi po 7 1/2% brez odbitka davka na rento.

Stanje vlog okroglo 30.000.000 Din

Rezerve nad 500.000 Din

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Podružnici v Kamniku in v Mariboru

Športashi!

pred, med in po naporu uporabljajte

VALDA

pastilje.

Vi bode te v Vaših uspe-hih iznenadeni. - Dobite jih v vseh lekarnah in drogerijah. - Zahtevajte samo pristne

„VALDA“
v originalnih škatljicah z naslovom „VALDA“

L. MIKUŠ

Ljubljana, Mestni trg 15

Dežniki

Na malo!
Na veliko!

Ustanovljeno
1839

**Laneno
olie
Firnež
Emailne in
ostale lake
Olinat
barve**

in vse v
stroko
spadajo-
če blago
kupite
dobro,
solidno
in po
zmernih
cenah
pri

MEDIĆ - ZANKL

D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv

LJUBLJANA-MEDVODE

Podružn.: Maribor-Hovi-Sad Lestnik: Franjo Medić

Kovaškega pomočnika

sprejem v službo ta-koj. Josip Fabijan, ko-vač, Hmelčec štev. 8, p. Mirna peč.

Plačajte naročnino za »KMETSKI LIST«.

Naročajte in širite »KMETSKI LIST«!

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apne-nim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o upotrebi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

TVORNIKA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUŠE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitro-foskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si pri-brani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

HAID & NEU šivalni stroji

so prvovrsten nemški izdelek.
Prodaja jih tudi na ugodne obroke

Centra

Trgovina šivalnih strojev

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 7/III.

Zastopnike sprejemamo povsod.

Levoročni „FLACHSTEP“ Cylinder

DUBIED

Znano je, da so najpreciznejše izdelani samo
ŠIVALNI STROJI
znamke
Gritzner in Adler
za dom, obit
in industrijo.
Pletilni stroji DUBIED.
Večletna garancija.
Ugodni plačilni po-
goji le pri

Josip Petelinc
Ljubljana, blizu Pršernovega
spomenika ob vodi.

Po vseh krajih iščemo

moške in ženske, kjer
imajo svoj poklic in
bivališče. Dnevni za-
služek 250 dinarjev.
Prijaviti se:

»TEHNA«, Ljubljana,
Mestni trg 25/L.
Znamka za odgovor.

VAJENCA

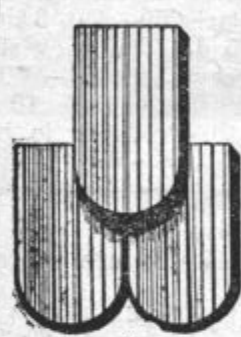
za kolarsko obrt, s
stanovanjem in hrano
v hiši, sprejemem ta-
koj. Frane Kokalj, ko-
lar, Laze št. 15, pošta
Borovnica.

se dobi samo pri

M. Težaku, Zagreb, Gundulićeva ulica 13,
v kanticah od 5 kg in stane ena kanta s poštnim po-
vzetjem Din 125.—.

To olje je nesporno najuspešnejše sredstvo za krmljenje
slabotne in zahirane živine in sicer radi bogate vsebine
na vitaminu A in posebno radi vitamina D, ki ga v no-
benem drugem krmilu ni.

OPEKO IN STREŠNIKE

vseh vrst za zida-
vo hiš, iz znanih »Ilovac«
karlovskih opekarn

dobavlja franko vsaka postaja
po konkurenčnih cenah,
samo

»**Ekonom**« generalno zastopstvo
za Dravsko banovino
Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

Napreden gospodar je oni, kateri že v jeseni
uporablja pri vsej setvi

MAVEC (GIPS)

posebno onega iz **Praunsperger-Jevega** rova v
Samoboru, ker je z analizo dokazano, da vsebuje
mnogo apna in žveplene kisline.

Milan Praunsperger
Samobor — Zagreb, Prilaz br. 6

Velika noč se bliža!

Vsi, ki ste potrebni **nove obleke**, pojdite
v **Trebnje k IVAN A. GROSEKU**.
V njegovi trgovini boste postreženi z najboljšim
blagom za obleke.

Novost! GOTOVE OBLEKE

po najnovjšem kroju v veliki izbiri. Cena in dobra
kakovost blaga Vam bo dala povod, da postanete
tudi Vi moj stalni odjemalec. Stalno imam na zalogi
poleg raznega blaga tudi umetno gnojilo, cement,
železo, strešno in zidno opeko, steklenice in drugo
posodo, kisló vodo itd.

Semenski švedski oves,

domačo, črno deteljo, italijansko in francosko pristno
lucerno, rdečo (MAMUT) in rmeno (ECKENDORFER)
peso in druga semena vedno v zalogi po najnižjih cenah

EKONOM, osrednja gospodarska zadruga
v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7

Naročajte
»**KMETSKI**
LIST«!

Za travnike in deteljišča uporabljajte

SUPERFOSFAT,

a za vinograde, krompir, koruzo in povrtnino je najbolje
polno gnojenje, katero se izvrši v obliki mešanice

KAS

ali

»Herkules« (organski KAS)

Superfosfat, mavec, Herkules, kakor tudi vsa ostala umetna
gnojila nudi po najpovoljnejši ceni

»FOSFAT« D. D.

za promet in trgovino z umetnimi gnojili

ZAGREB, Mažuraničev trg 4

Brzjavi: Fosfat-Zagreb

Telefon: 29-13

Vsa pojasnila brezplačno. ... Zastopstva
v vseh večjih mestih